

ZOONOTISKE TARMINFEKTIONER 2002

Uge 9, 2003

Zoonoser er sygdomme, der overføres fra dyr til mennesker. Ved zoonotiske tarminfektioner opstår sygdom efter indtagelse af forurenede fødevarer eller vand eller efter kontakt til inficerede dyr.

Generel udvikling

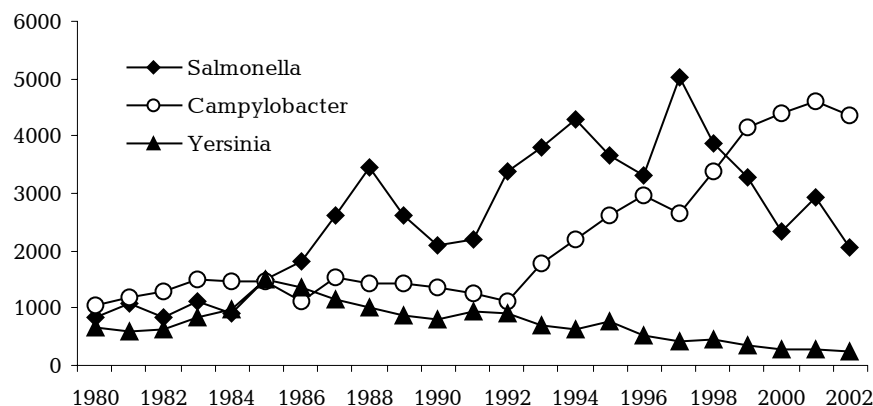
Campylobacter jejuni/coli er den hyppigste bakterielle zoonose. I laboratorie-meldesystemet blev registreret 4379 tilfælde (82 pr. 10^5) i 2002, et fald på 5% i forhold til året før, figur 1. Antallet har været stigende i de sidste 10 år, men de seneste tal kunne tyde på, at denne udvikling er stagneret. Hovedkilden til infektioner erhvervet herhjemme formodes at være fjerkræ, såvel importeret som dansk produceret. Fjerkræbranchen og Fødevaredirektoratet har taget skridt til at udvikle en handlingsplan rettet mod campylobacter i kyllingeproduktionen.

Bortset fra en mindre stigning i 2001 har salmonella-forekomsten været faldende siden 1997. I 2002 blev der registreret 2072 tilfælde (39 pr. 10^5), 29% færre end året før, hvilket er det laveste antal siden 1986. Faldet ses både for S. Enteritidis (21%) og S. Typhimurium (36%). S. Enteritidis, som primært kommer fra hønseæg, er stadig den hyppigste serotype, tabel 1. Der er derfor behov for en fortsat indsats for at bekæmpe salmonella i konsumægproduktionen. Enkelte salmonella-serotyper er i stigning, herunder S. Dublin. I 2002 blev der registreret 43 tilfælde mod 26 i 2001. S. Dublin findes i kvæg, og det formodes, at de fleste tilfælde skyldes smitte fra okse- eller kalvekød, upasteuriseret

Tabel 1. Antal salmonellatilfælde fordelt på serotype, 2002

Serotype	Antal	(%)
S. Enteritidis	1121	(54)
S. Typhimurium	383	(18)
S. Java	48	(2)
S. Dublin	43	(2)
S. Agona	42	(2)
S. Bovismorbificans	41	(2)
S. Stanley	33	(2)
S. Virchow	31	(1)
S. Hadar	27	(1)
S. Infantis	27	(1)
S. Newport	27	(1)
Andre	249	(12)
I alt	2072	(100)

Figur 1. Antal registrerede infektioner forårsaget af Campylobacter, Salmonella og Yersinia enterocolitica, 1980-2002

Tabel 2. Aldersspecifik incidens pr. 10^5 af zoonotiske tarminfektioner, 2002

Alder (år)	Campylobacter	Salmonella Enteritidis	Salmonella Typhimurium	Yersinia enterocolitica	Verotoksigene E. coli (VTEC)
< 1	91	24	37	17	14
1-4	144	42	23	20	17
5-14	62	20	5	7	2
15-24	138	19	8	5	3
25-44	104	18	6	3	1
45-64	53	23	7	2	2
65+	39	16	5	3	1
I alt	82	21	7	4	3

mælk samt kontakt til kvæg eller deres gødning. S. Dublin er meget invasiv og forbundet med høj dødelighed. Der blev i 2002 iværksat en handlingsplan for at kontrollere S. Dublin i kvægproduktionen. Der blev registreret 240 tilfælde af Yersinia enterocolitica (4,5 pr. 10^5), et fald på 16% i forhold til 2001. Der blev registreret 142 verocytotoksin-producerende E. coli (VTEC) tilfælde (2,6 pr. 10^5). Dette er en stigning på 58% i forhold til 2001, som følge af at flere fæcesprøver undersøges for VTEC. Da langt fra alle prøver undersøges for VTEC er denne formentlig stadig underdiagnosticeret. Overvågningen er dog nu på et niveau, hvor der registreres småudbrud, fx som følge af kontakt med andre smittede, kvæg eller upasteuriseret mælk. I alt 20 tilfælde opstod i forbindelse med udlandsrejse. I 2002 var kun 23 tilfælde (16%) forårsaget af serotypen O157, der betragtes som den mest virulente. Herudover blev anmeldt to tilfælde af klinisk hæmolytisk uræmisk syndrom.

Aldersspecifik incidens

De fleste zoonoser forekommer hyppigst i aldersgruppen 1-4 år, med undtagelse af S. Typhimurium, tabel 2, som forekommer hyppigst blandt spædbørn. Dette skyldes muligvis at den, i forhold til andre serotyper, har et højere potentiale for person-til-person smitte.

Campylobacter har en karakteristisk to-puklet aldersfordeling med lav incidens blandt de 5-14-årige, hvorefter der ses en stigning. Årsagen er formentlig mangelfuld køkkenhygiejne og megen rejseaktivitet blandt yngre voksne. Derfor er denne gruppe et særligt mål for kampagner mhp. at bedre hygiejne, herunder at nedsætte krydsforurening fra fersk fjerkræ til salat, grøntsager mv. Den relativt lave hyppighed af VTEC i aldersgruppen over 5 år kan være påvirket af, at diagnostikken især omfatter småbørn.

(K. E. Olsen, F. Scheutz, S. Ethelberg, Afd. for gastrointestinale og parasitære infektioner, K. Mølbak, Epidemiologisk afd.)

Patienter med laboratoriepåvist gonoré fordelt på køn og amt

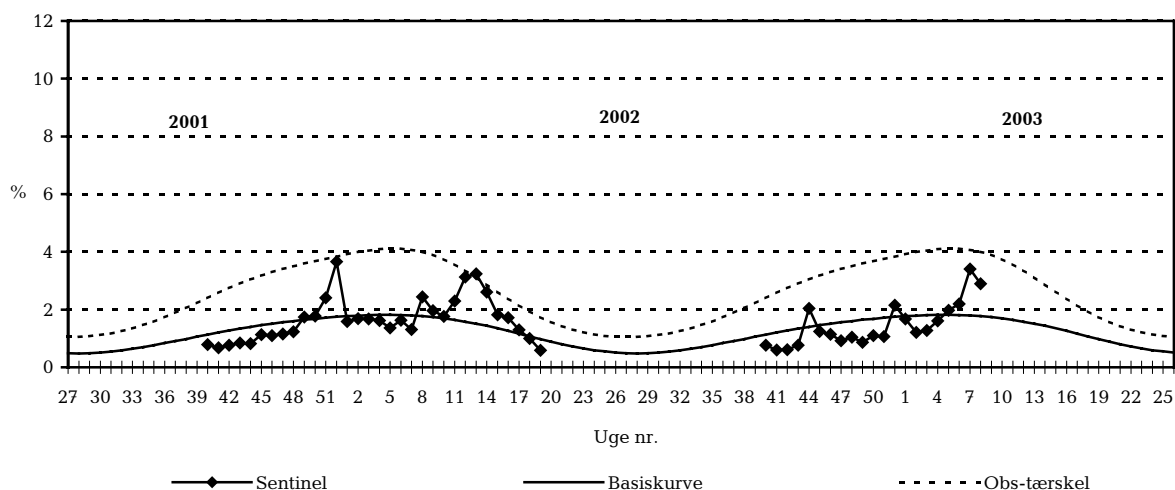
4. kvartal 2002 sammenlignet med tilsvarende periode i 2001

Amt	4. kvartal 2002			4. kvartal 2001		
	M	K	I alt	M	K	I alt
Kbh.s + Frb. Kommuner	36	6	42	26	4	30
København	5	1	6	7	3	10
Frederiksborg	4	-	4	2	-	2
Roskilde	3	1	4	1	-	1
Vestsjællands	2	1	3	1	-	1
Storstrøms	1	-	1	1	1	2
Bornholms	-	-	-	-	-	-
Fyns	19	7	26	2	-	2
Sønderjyllands	2	-	2	1	-	1
Ribe	1	1	2	2	-	2
Vejle	-	2	2	3	-	3
Ringkøbing	-	-	-	2	1	3
Århus	6	1	7	6	2	8
Viborg	-	-	-	1	-	1
Nordjyllands	1	2	3	2	1	3
I alt	80	22	102	57	12	69

(ALMOS)

Sentinelovervågning af influenzaaktiviteten

Konsultationsprocent pr. uge, 2001/2002/2003

Sentinel: Influenzakonsultationer i procent af det samlede antal konsultationer

Basiskurve: Forventet andel influenzakonsultationer under ikke-epidemi

Obs-tærskel: Mulig, begyndende epidemi

(Epidemiologisk afdeling)